

Nr 46

Av herr Hagberg m. fl., om ett räntefritt lån till utvecklingsländerna.

(Lika lydande med motion nr 42 i Första kammaren)

Regeringens rekommendation att höja anslaget till de s. k. u-länderna med 46 miljoner kr. till sammanlagt 176 miljoner kr. har mötts av stark kritik, även från regeringen närstående håll. Anledningen därtill är kanske främst att regeringens tidigare uttalanden frammanat intryck av helt andra svenska insatser. Det myckna talet om en procent av bruttonationalprodukten som ett blivande mått på årliga hjälpinsatser för u-länderna förklarar också den negativa reaktionen till det senaste regeringsbudget, som bara utgör en femtedel av en procent. Medvetandet om att två tredjedelar av jordens befolkning lever i permanent hunger, utlämnad åt armod och epidemier skärper missnöjet.

Den kommunistiska riksdagsgruppen föreslog 1961 att den svenska staten skulle ställa en miljard kronor till förfogande i form av räntefria lån för att bidra till industrier, kraftverk och kommunikationer åt u-länderna. Detta skulle underlätta en svensk handel till ömsesidig nytta med dessa länder. De riktlinjer som riksdagen i fjol antog — enligt prop. nr 100 — kan i viss mån sägas utgöra ett stöd för tanken och i vart fall inte spärra vägen för av oss rekommenderade lösningar.

I en framställning till regeringen föregående år har vi rekommenderat att denna skulle ta initiativet till en nationalgåva för Algeriet. Regeringen har inte tagit något sådant initiativ samtidigt som den norska regeringen förklarat sig beredd att föreslå Stortinget en motsvarande norsk nationalgåva till Algeriet. Vi ställer nu förslaget till riksdagens prövning.

I detta sammanhang skulle vi vilja kritiskt belysa den svenska handelspolitiken gentemot u-länderna och förorda en förändring. Låt oss erinra om följande:

Sveriges import från u-länderna uppgick 1961 till omkring 575 miljoner kr. Sedan 1953 har Sverige medan den allmänna prisnivån befunnit sig i stigande tillgodogjort sig prissänkningar på u-ländernas varor med i runt tal 20 procent.

Sedan 1953 har Sverige ökat sin livsmedelsimport från andra länder än u-länderna med 65 procent, men från u-länderna endast med 7 %.

Den ringa ökningen med 7 % kommer från de asiatiska u-länderna

medan livsmedelsimporten från Afrika och Latinamerika nedgått med 4 %.

I år ger tullinkomsterna enbart på importen från u-länderna den svenska statskassan mer än vad hela den utgående hjälpen till u-länderna utgör.

Det är om man tar hänsyn härtill inte Sverige som hjälpt u-länderna, det är mera u-länderna som hjälpt Sverige.

Regeringen brukar framställa Sverige som ett lågtulland. Därmed avser regeringen behandlingen av industrivaror. Men när det gäller livsmedel och i hög grad sådana livsmedel som Sverige importerar från u-länderna är de svenska tullmurarna höga.

Vi rekommenderar därför en drastisk nedskärning av sådana tullar som hindrar, försvårar eller fördyrar u-ländernas export av varor till Sverige.

I stort sett råder enighet hos det svenska folket om bärigheten hos de humanitära skälen för svenskt understöd till u-länderna. Men sådant understöd kan utvecklas till materiellt välstånd för både Sverige och berörda u-länder och befrias från de osympatiska drag som här ovan illustrerats.

Det finns ett oerhört behov av svenskt papper för u-länderna. Trots detta har den svenska cellulosaindustrin tillåtits begränsa produktionen med 25 procent under två år i syfte att upprätthålla de tidigare högkonjunkturbetonade cellulosapriserna. En förnuftig u-landspolitik med stöd av svenska räntefria krediter skulle ge de svenska skogsnäringarna nya marknader.

U-länderna behöver verktyg av stål, järn och andra metaller samt maskiner av skilda slag. Regeringen förutser betydande avsättningssvårigheter för den svenska verkstadsindustrin under detta år och hoppas kunna reducera dessa med ökade *militära* beställningar. Bättre vore ur alla synpunkter både med tanke på u-länderna och den svenska verkstadsindustriens framtid att räntefria krediter kunde disponeras för att förse u-länderna med svenska verktyg och maskiner.

U-länderna är i skriande behov av fartyg medan de svenska varven har avsättningssvårigheter och betydande tonnage upplägges.

De svenska konfektions- och skoindustrierna söker avsättningsmarknader. Det råder ingen tvekan om att u-länderna har behov av dessa svenska varor och skulle köpa dem om ekonomiska möjligheter kunde uppnås.

Algeriet är i stort behov av svenska livsmedel, svensk medicin och svenska textilier. Men det är ännu ur stånd att uppbringa de pengar som är nödvändiga för att klara ens de mest skriande behoven. Om den svenska staten anslog femtio miljoner kr. i form av sådana svenska varor för att motverka den nuvarande försörjningskrisen i Algeriet och samtidigt inspirerade Organisationssverige till en verklig kraftansträngning för Al-

geriet skulle det inte bara innebära hjälp där den mest behövs utan samtidigt motsvara det svenska folkets djupaste önsknings liksom det svenska folkhushållets behov och bli till fördel för Sverige på längre sikt. Det skulle också animera ökade insatser från andra håll.

Detta år skall regeringen enligt fjolårets riksdagsbeslut framlägga nytt förslag rörande exportkreditgivningen, och vissa förändringar i direktiven har därvid förutsatts. Inom den gällande ramen för exportkreditgivningen — 2 000 miljoner kr. — har 200 miljoner kr. avdelats för en som det heter mera selektiv garantigivning för vissa exportprojekt av intresse för u-länderna. Innebörden häri är bland annat att en längre återbetalningstid skulle kunna komma i fråga vid alldeles särskilt ömmande fall.

Vi vill emellertid redan nu aktualisera frågan om en ökad räntefri kreditgivning för u-länderna avseende inköp av svenska produkter — verktyg av skilda slag, maskiner, fartyg, papper, skor, kläder etc. — på särskilt gynnsamma kreditvillkor och i syfte att dels ge verklig hjälp åt u-länderna, dels skapa arbetstillfällen i Sverige och befordra svenska handelsintressen på längre sikt.

Vi föreslår med hänvisning härtill,

att riksdagen för sin del beslutar att ställa 800 miljoner kronor i form av räntefria lån till de s. k. u-ländernas förfogande för inköp av sådana svenska industrivaror, varav behovet är särskilt starkt och som samtidigt gagnar strävandena att skapa full sysselsättning i Sverige.

Stockholm i januari 1963

H. Hagberg

Helmer Holmberg

Gunvor Ryding

C.-H. Hermansson

Henning Nilsson
